

ETISK RÅD

AVGJØRELSE I SAK NR. 2010/8

Klager: X

Innklaget: Agilis Group AS
Stranden 3 A, Aker Brygge
0250 OSLO

Saken gjelder:

Klagen er knyttet til Agilis Group AS' håndtering av klagers kundeforhold i forbindelse med at klager handlet aksjer gjennom verdipapirforetaket.

Etisk Råd er satt med følgende medlemmer:

Geir Woxholth (Prof. dr. juris) (leder)
Asbjørn Wangerud
Tom Kristoffersen
Randi Nordstrøm

I

Klagen er knyttet til Agilis Group AS', tidligere Agilis Færder Securities AS, (heretter kalt Agilis) håndtering av klagers kundeforhold i forbindelse med at klager handlet aksjer gjennom verdipapirforetaket. Klager har dels handlet personlig og dels gjennom klagers investeringselskap. Klagen gjelder begge kundeforholdene. Klager gjør gjeldende at verdipapirforetaket opptrådte på en måte i det løpende kundeforholdet som tilsier at foretaket burde ta ansvar for klagers tap.

II

Klagers anførsler:

Det aktuelle kundeforholdet endte i et stort tap for klager personlig og for klagers heleide aksjeselskap i den perioden kundeforholdet varte. Klager mener at Agilis har et ansvar for det foreliggende tapet og begrunner dette med hvordan foretaket opererer på i forhold til sine kunder og i dette kundeforholdet konkret.

Det er utviklingen av klagers kundeforhold i Agilis som påklages, kombinert med hva som var den aktuelle og aksepterte målsettingen med investeringsaktiviteten og samarbeidet. Klager setter dette i lys av måten selskapet profilerte seg på, som et seriøst meglerforetak; *"historien gjenspeiler Færder Securities' verdier der vi skal være en los for kunden i et utfordrende marked med mange muligheter"*.

Klager hevder at erstatningsbeløpets størrelse er på kr. 397 553. Dette inkluderer et sammenlagt meglerhonorar på kr. 206 962, renteutgifter på kr. 29 443 som hadde sammenheng med belåning av posisjoner i den tiden undertegnede var kunde hos Agilis samt et tilleggsbeløp på kr. 161 148. Tilleggsbeløpet tilsvarer netto tap ved kjøp og salg av aksjer (etter fratrukk av mottatt utbytte) i den perioden kundeforholdet varte.

Klager opprettet kundeforhold hos Agilis i slutten av 2007. Ved slutten av 2008 startet klager og Agilis den aktive delen av samarbeidet. I begynnelsen ønsket klager å diskutere en strategi for sin investeringsvirksomhet og sammen med megler ble de enige om hvordan de skulle legge opp det videre samarbeidet.

I begynnelsen av kundeforholdet etablerte klager en målsetting om 100 prosent avkastning i løpet av det første året, noe Agilis ved megler aksepterte. Klager prøvde videre å få til en dialog omkring strategi i forhold til sine investeringer, men det viste seg etter hvert at det ble vanskelig å få noe ut av dette. Det ble derfor etter hvert klart at det eneste som egentlig fungerte var å følge de råd klager fikk når han ble kontaktet av Agilis. Klager kommenterte dette overfor Agilis, som virket innforstått med dette. Klager viser til at dette imidlertid ikke innebar noen endring i forhold til målsettingen om 100 prosent avkastning. Kundeforholdet bar på denne bakgrunn stadig mer preg av å samtykke til kjøp- eller salgsanbefalingene fra Agilis. Klager viser til at verdipapirforetaket opptrådte som den aktive part i kundeforholdet, og som forutsetningsvis hadde best kompetanse på markedet og de selskapene det ble investert i. Agilis tok således initiativet til de aktuelle transaksjonene som ble foretatt og sto for den daglige oppfølgingen av investeringene samt utviklingen i markedet i forhold til klagers investeringsmålsetting.

Kombinasjonen av at Agilis var den styrende eller aktive part i samarbeidet og det avtalte avkastningsmålet hevder klager begrunner at Agilis må ta ansvar for det tapet som har oppstått. Klager viser til at disse to forholdene betydde at klager måttet stole på og samtykke til de foreslåtte handler. Hadde ikke klager samtykket til de foreslåtte handler, hadde ikke Agilis hatt mulighet til å nå det avkastningsmålet som var etablert i starten av kundeforholdet.

Klager kan ikke se at gjennom sin investeringsstrategi aksepterte høy risiko med hensvisning til at de fleste investeringene ble gjort i store norske børsnoterte selskaper som blant annet Statoil, Norsk Hydro, Yara, Seadrill, Frontline og Golden Ocean. Klager mener at disse papirene ikke generelt betegnes for å være særlig risikofylte.

Når det gjelder foreldelsesfristen på et år, har klager vist til at han første gang henvendte seg til Agilis med sitt erstatningskrav i oktober 2008. Videre viser klager at han ble psykisk nedbrutt i måneder etter det foreliggende tapet og at et erstatningskrav mot meglerhuset kom ved nærmere ettertanke og når han til slutt fikk oversikt over hvor mye han faktisk hadde tapt. Klager har for øvrig prøvd å få tilgang til lydopptak fra Agilis før innsendelse av klage til Etisk Råd for å vurdere om han hadde noen sak og dernest for å kunne dokumentere klagen bedre. Klager viser til at Agilis først bekreftet at han ville få tilgang til lydopptakene, men at dette ville ta noe tid. Senere fikk han svar om at han likevel ikke ville få tilgang til lydopptakene, men at han kunne komme og lytte på samtalene i foretakets lokaler. Klager har vist til at disse forholdene bidro til at det tok lang tid før han fikk sendt inn klage til Etisk Råd.

III

Innklagedes anførsler:

Det ble først etablert et kundeforhold for klagers investeringsselskap den 13. desember 2007. Senere ble det trukket ut kr. 600 000 fra denne kontoen den 8. februar 2008. Klager fikk deretter opprettet en konto på seg selv personlig, og det ble skutt inn kr. 500 000 på denne kontoen den 11. februar 2008.

Ved etableringen av kundeforholdet har foretaket innhentet opplysninger fra klager med hensyn til kunnskap, erfaring og økonomi ("spørreskjema om investors erfaring" og "vurdering av egnethet"). Klagers formål med kundeforholdet er på tidspunktet for kundeetableringen oppgitt å være både langsiktig og kortsiktig spekulasjon. Klager oppga videre å ha erfaring fra aksjehandel fra tidligere, 4 års eller lengre høyskole/universitetsutdannelse og at han ønsket middels risiko.

I en telefonsamtale med aksjemegler den 28. januar 2008 ønsket klager å snakke om hvilket avkastningsmål han hadde. Megler forklarte at avkastning til enhver tid er prisgitt markedes utvikling. Som eksempel nevnte megler at hvis indeksen falt med 20 prosent kunne man ikke sitte og prate om 30 prosents avkastningsmål for porteføljen, da måtte man forholde seg til indeks.

Videre sa klager at han hadde stor tro på megler og at han kunne få det til i markedet og ønsket å gi megler en utfordring. Klager lurte på om megler kunne klare å øke avkastningen med 100 % fra daværende tidspunkt og 1 år frem i tid, i forhold til startkapitalen på kr. 700 000. Megler svarte med å si at han selvsagt gikk for å oppnå 100 % avkastning og la til følgende kommentar; *"for all del vi jobber så mye som mulig hele tiden. Det er det som er jobben min. Jeg kan ikke si nei til en sånn utfordring – på ingen måte. Jeg sier meg ikke*

fornøyd med en avkastning på et gitt tidspunkt. Hvis det viser seg at vi burde hatt 200 % på et år så er jeg ikke fornøyd med 100 % heller. Poenget er at jeg er på jobb kl. 7 hver morgen og sitter til langt ut på kvelden. Og det gjør jeg i grunn for å få så høy avkastning som mulig for kunden. Så det skal jeg gå for”.

Med det høye avkastningsmålet klager hadde, ble klager i realiteten plassert i kategorien (svært) høy risiko. For å oppnå en så høy avkastning må man, foruten å treffe veldig godt på de aksjene man handler, ta svært høy risiko.

Agilis har lyttet til tilfeldige utvalg av samtale mellom klager og megler og har ikke funnet noe klanderverdig eller brudd på god meglerskikk i måten foretakets ansatte har ordlagt seg på. Klager har hele tiden vært med på den strategi/føring som klagers aksjemegler har opp til og har uten unntak gitt aksept/samtykke til alle foreslåtte og gjennomførte handler. Det forhold at klager gir uttrykk for å ha et mål om 100 % avkastning og megler noterer seg dette (”aksepterer”) innebærer selvsagt ikke noen garanti fra meglers side med hensyn til at en slik avkastning skal kunne oppnås uavhengig av de markedsforhold som skulle inntreffe etter at dette målet ble kommunisert. Klager har skriftlig erkjent at han har lest og akseptert foretakets forretningsvilkår. I disse står det blant annet: *”Kunden er innforstått med at investeringer i og handel med finansielle instrumenter og andre beslektede instrumenter er forbundet med risiko for tap”* og *”Færder Securities ASA vil ikke garantere noe bestemt utfall av en kundes plassering.”*

Kombinasjonen av at klager var villig til å ta høy risiko for å oppnå det svært aggressive avkastningsmålet ved starten av et år som skulle gi det bratteste fallet i aksjemarkedets nyere historie, er bakgrunnen for klagers tap i denne saken. Agilis har formidlet klagers ordre på korrekt måte og det er dette som er foretakets ansvar. Agilis har intet ansvar for en kundes tap og er heller ikke berettiget til noen andel av en kundes gevinst. Det er kunden som til enhver tid har dette ansvaret, tar avgjørelsene og får resultatene av disse.

Agilis stiller seg forøvrig undrende til hvorfor det har gått langt mer enn 1 år fra klager sluttet å gi ordre om kjøp og salg av aksjer til klager sendte inn sitt krav om erstatning. Agilis mener at det ikke foreligger forhold som skulle innebære at foreldelsesfristen på et år fravikes.

IV

Etisk Råd bemerker:

Klager sendte inn sin klage til Norges Fondsmeglerforbund ved Etisk Råd på e-post 18. mars 2010. Agilis har inngitt tilsvar i brev 7. mai 2010. I tillegg er partene gitt anledning til å kommentere hverandres anførsler i samsvar med behandlingsreglene for Etisk Råd § 3-3 tredje ledd.

Når det gjelder klagers anmodning om erstatning, presiseres på generelt grunnlag at det ligger utenfor Rådets kompetanse å treffe beslutning om at erstatning eller annen kompensasjon skal ytes, jf. behandlingsreglene § 4-1 første ledd. Rådet presiserer at beslutning i en klagesak kun skal angi om klageren har fått medhold eller ikke.

Videre viser Rådet til at det i utgangspunktet gjelder en foreldelsesfrist på et år for innsendelse av klage til Etisk Råd, jf. behandlingsreglene § 3-2. Foreldelsesfristen løper fra

det tidspunkt da klageren fikk eller burde skaffet seg nødvendig kunnskap om det forholdet som påklages.

Det fremstår som noe uklart eksakt når klagefristen begynte å løpe i denne saken, men på bakgrunn av sakens dokumenter synes det klarlagt at klager sluttet å handle aksjer gjennom foretaket mer enn ett år før klager sendte inn krav om erstatning til Agilis. Forut for at en klage behandles i Etisk Råd anses det hensiktsmessig at kunden først har rettet sin klage til det verdipapirforetaket som påklages. Kravet om erstatning som klager i dette tilfellet rettet mot Agilis, er tilstrekkelig for stanse foreldelsesfristen, jf. behandlingsreglen § 3-2. I dette tilfellet synes det imidlertid tilstrekkelig klarlagt at ettårs fristen allerede var utløpt på det tidspunktet klageren henvendte seg til Agilis med sitt krav.

Når særlige grunner taler for det kan imidlertid Klagerådet ta en sak til behandling selv om fristen for fremsettelse av klage er oversittet. Spørsmålet er således om det etter en konkret vurdering foreligger "særlige grunner" i tråd med vilkåret i behandlingsreglene § 3-2 siste setning.

Klager har anført at verdipapirforetaket urettmessig har hindret klager tilgang til viktig informasjon i saken, slik som lydopptak. På bakgrunn av sakens dokumenter legger vi til grunn at verdipapirforetaket i tråd med vanlig bransjepraksis har arrangert møte med klager hvor formålet med møtet var at klager skulle få høre på konkrete samtaler. Dette til tross for at det var gått mer enn ett år siden klager sluttet å handle aksjer gjennom foretaket. Klager har også fått anledning til å angi nærmere hvilke konkrete samtaler det ville være ønskelig å lytte på.

Videre har klager vist til sakens kompleksitet og spesielle karakter burde tilsi at saken likevel bør behandles. Klager har herunder blant annet vist til at verdipapirforetaket må ta ansvar for det tapet som har oppstått, ettersom foretaket aksepterte klagers høye avkastningsmål samtidig som foretaket hadde en ledende rolle i samarbeidet. Klager har herunder hevdet at han har måttet stole på megler og samtykket til de foreslåtte handler. Meglerhuset har i følge klager operert helt på siden av det som er "normaltilfellet", det vil si at det er verdipapirforetaket ved megler som har initiert handlene og har vært den aktive part i forkant av investeringene.

Rådet ønsker på generelt grunnlag å vise til den klare hovedregelen om at kunden selv er ansvarlig for sine investeringsbeslutninger og de investeringer som foretas. Det faktum at et verdipapirforetak gir konkrete råd eller generelle anbefalinger kan videre ikke i seg selv lede til noe ansvar for verdipapirforetaket dersom markedets faktiske utvikling ikke samsvarer de råd/anbefalinger som ble gitt. Noe annet ville innebære en forsikring mot tap og i realiteten medføre at den potensielle markedsrisikoen for kundens investeringer ble overført til verdipapirforetaket. Det er således i utgangspunktet uten betydning hvorvidt det er kunden selv eller verdipapirforetaket som initierer eller anbefaler handlene. Det avgjørende er at kunden selv legger inn eller bekrefter konkrete ordre i forkant av at handlene effektueres samt at verdipapirforetaket foreslår investeringer som er i samsvar med kundens uttalte investeringsmålsetting og at foretaket for øvrig opptrer i henhold til god forretningsskikk.

Rådet kan ikke se at verken sakens kompleksitet skiller seg vesentlig ut i denne saken eller at lydopptakene klager har vist til på noen måte kan ha vært avgjørende for å kunne vurdere klagegrunnlaget. Rådet finner på bakgrunn av ovennevnte og sakens dokumenter for øvrig ikke at det foreligger slike "særlige hensyn" som tilsier at klagen bør realitetsbehandles til

tross for at den ble fremsatt for sent. Rådet er på denne bakgrunn kommet til at klagen må avvises som foreldet, jf. behandlingsreglene § 3-2.

Etisk Råd har etter dette fattet følgende vedtak:
Klagen avvises.

Oslo, 1. desember 2010